

Łomża, dnia 30 kwietnia 2024 r.

SKO.412/11/12/2024

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 w związku z art. 127 § 2 i art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku – Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 572, dalej „k.p.a.”) Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Łomży w składzie orzekającym:

przewodniczący	– Anna Sadowska
członkowie:	– Marta Fabiszewska
	– Marzena Klimaszewska (spr.)

po rozpatrzeniu na posiedzeniu w dniu 30 kwietnia 2024 r. odwołania Pana Wojciecha Węcka i Pana Piotra Węcka od decyzji Wójta Gminy Grajewo z dnia 01 marca 2024 r., nr: R.6220.18.2015 ustalającej środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia polegającego na budowie fermy drobiu na działce nr ewid. 433, obręb Szymany, gmina Grajewo

utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 5 sierpnia 2015 r. Euro-Bud Sp. z o.o. Spółka komandytowa ul. Magazynowa 7, 19-200 Grajewo (dalej: „Spółka”, „Inwestor” lub „Wnioskodawca”) wystąpiła o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na realizację przedsięwzięcia obejmującego budowę sześciu obiektów inwentarskich - kurników o łącznej obsadzie 358.788 sztuk kurcząt/cykl, tj. ok. 1435,15 DJP wraz z infrastrukturą towarzyszącą: dwoma zbiornikami na ścieki bytowe o pojemności 10 m³ każdy, dwunastoma silosami na paszę o pojemności 22,5 Mg każdy, sześcioma zbiornikami na wodę z mycia kurników o pojemności 10 m³ każdy, wagi najazdowej, składu opału, kotłowni z zapleczem socjalnym, agregatu prądotwórczego, zbiornika ppoż. Jednocześnie Inwestor przedłożył raport oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Decyzją z dnia 11 lutego 2016 r., znak: R.6220.18.2015 Wójt Gminy Grajewo, dalej „Wójt” lub „organ I instancji” ustalił środowiskowe uwarunkowania dla realizacji planowanego przedsięwzięcia, którą Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Łomży, dalej „Kolegium” lub „SKO”, decyzją z dnia 11 marca 2016 r., nr SKO.412/5/2016 uchyliło w całości zaskarżoną decyzję i sprawę przekazało do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji. Decyzja ta została jednak zaskarżona i uchylona wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku (dalej też jako „WSA w Białymstoku” lub „WSA”) z dnia 27 października 2016 r. (sygn. II SA/Bk 295/16), który stwierdził, że organ odwoławczy nie wykazał przesłanek do zastosowania art. 138 § 2 k.p.a., ponieważ dopatrywał się naruszenia prawa materialnego, a nie przepisów procesowych.

Po ponownym rozpoznaniu odwołania oraz wzięciu pod uwagę argumentacji WSA w Białymstoku, Kolegium decyzją z dnia 3 stycznia 2017 r. utrzymało w mocy zaskarżoną decyzję. Decyzja ta jednak została zaskarżona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, który nie dopatrując się naruszenia art. 66 ust. 1 pkt 5 ustawy środowiskowej, wyrokiem z dnia 06 kwietnia 2017 r. (sygn. akt II SA/Bk 159/17) uznał wniesioną skargę za pozbawioną usprawiedliwionych podstaw. WSA, nie podzielając stanowiska skarżącego, że raport nie zawiera

wariantu alternatywnego oraz wariantu najkorzystniejszego dla środowiska, wskazał, że mogą zaistnieć takie sytuacje, gdy wariant proponowany przez inwestora bądź wariant alternatywny pokryje się z wariantem najkorzystniejszym dla środowiska. Wariantowanie ma służyć znalezieniu właściwych proporcji pomiędzy interesem wnioskodawcy, interesem innych osób oraz interesem publicznym. Analiza wariantowa może być przeprowadzona w różnym kontekście, np.: lokalizacyjnym, technicznym, technologicznym.

Naczelny Sąd Administracyjny (NSA) rozpoznając sprawę w granicach skargi kasacyjnej wywiezionej przez Piotra Węcka wyrokiem z dnia 21 lutego 2018 r. (sygn. akt II OSK 1871/17) uchylił ww. wyrok WSA oraz zaskarżoną decyzję Kolegium z dnia 3 stycznia 2017 r. W wyroku tym NSA ocenił jako uzasadnione dwa zarzuty kasacyjne:

- naruszenia art. 66 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. NSA wskazał, że przedłożony raport nie realizuje obowiązku przedstawienia trzech wariantów realizacji przedsięwzięcia, w tym nie przedstawia racjonalnego wariantu alternatywnego ani wariantu najkorzystniejszego dla środowiska. Ilość wymaganych do przedstawienia w raporcie wariantów realizacji przedsięwzięcia nie zależy zatem od woli i uznania, a także oceny inwestora. Inwestor jest obowiązany przedłożyć taki raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, w którym zostanie rzetelnie przedstawiona analiza wszystkich wariantów, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 5 ustawy środowiskowej. W istocie przedstawiono jedynie wariant inwestorski, ponieważ nie ma opisu racjonalnego wariantu alternatywnego, ani wariantu najkorzystniejszego dla środowiska. NSA wskazał również, że to nie instalacja grzewcza jest jedynym i głównym emitentem oddziaływania tego konkretnego przedsięwzięcia na środowisko, ale również systemy wentylacyjne w obiektach inwentarskich, którymi odprowadzane będą zanieczyszczenia pochodzące z procesów chowu brojlerów (głównie substancje odorotwórcze powstające w wyniku rozkładu produktów przemiany materii zwierząt). Stale towarzyszącym oddziaływaniem hodowli drobiu na środowisko będzie także hałas (ruch kołowy pojazdów obsługujących fermę, wentylacja w postaci wentylatorów dachowych i ściennych). Największe oddziaływanie wiąże się natomiast z odorem emitowanym przez kompleks kurników, a także pomiotem kurzym (odchody kurze), gnojowicą, zwierzętami padłymi lub ubitymi. W tym zakresie wariant alternatywny ma charakter pozorny. Proponowane rozwiązania z technicznego punktu widzenia niewiele różnią się od siebie;

- naruszenie art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, który wymaga aby podmiot prowadzący m.in. chów lub hodowlę drobiu powyżej 40 000 stanowisk posiadaczem i na których prowadzi uprawę roślin, a pozostałe 30% może zbyć w sposób określony w art. 3 ust. 3, tj. do bezpośredniego rolniczego wykorzystania, na podstawie umowy zawartej w formie pisemnej pod rygorem nieważności. Tymczasem raport nie przewiduje zagospodarowania przez podmiot, który prowadzi hodowlę drobiu, co najmniej 70% części gnojowicy na użytkach rolnych, których jest posiadaczem i na których prowadzi uprawę roślin, co stanowi naruszenie art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy o nawozach i nawożeniu.

Ponownie rozpoznając odwołanie od decyzji z dnia 11 lutego 2016 r., Samorządowe Kolegium Odwoławcze decyzją z dnia 12 czerwca 2018 r. uchyliło rozstrzygnięcie organu I instancji i przekazało sprawę Wójtowi do ponownego rozpoznania. Decyzją z dnia 20 maja 2019 r. Wójt ustalił środowiskowe uwarunkowania dla planowanego przedsięwzięcia, które to rozstrzygnięcie SKO utrzymało w mocy decyzją z dnia 1 lipca 2019 r. Po rozpoznaniu skargi na tę decyzję SKO, WSA w Białymstoku wyrokiem z dnia 27 lutego 2020 roku. (sygn. akt II SA/Bk 583/19) uchylił decyzję SKO i poprzedzając ją decyzję Wójta Gminy. WSA wskazał, że „w ponownie przeprowadzonym postępowaniu organ pierwszej instancji dokona zatem analizy aneksowanego raportu i wszystkich przedstawionych w nim wariantów, oceni czy racjonalne warianty alternatywne

wskazane przez inwestora spełniają cechy takich wariantów w rozumieniu, jakie przedstawił NSA w sprawie II OSK 1871/17, dokona wyboru z uwzględnieniem zasady prewencji a przede wszystkim swój wybór uzasadni w sposób odpowiadający wymaganiom art. 107 § 3 K.p.a. ".

Wójt Gminy Grajewo decyzją z dnia 26 listopada 2020 r., nr R.6220.18.2015 ponownie ustalił środowiskowe uwarunkowania dla planowanego przedsięwzięcia. Po rozpatrzeniu odwołania Wojciecha Węcka i Piotra Węcka Kolegium decyzją z dnia 13 stycznia 2021 r., nr SKO.412/54/55/2020 uchyliło zaskarżoną decyzję w całości i przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji. Decyzji SKO sprzeciwiła się Spółka. WSA w Białymstoku wyrokiem z dnia 12 marca 2021 r. (sygn. akt II SA/Bk 102/21) oddalił sprzeciw. W pełni przyznając słuszność orzeczeniu Kolegium i popierając stanowisko wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji WSA stwierdził niezrealizowanie przez organ I instancji wytycznych NSA ze sprawy II OSK 1871/17 oraz WSA w Białymstoku ze sprawy II SA/Bk 583/19 w zakresie wszechstronnej oceny przedstawionych wariantów oraz wyjaśnienia kwestii oddziaływania uciążliwości odorowych w kontekście zasady prewencji środowiskowej, nadto uznając, że nie została przed organem I instancji wyjaśniona istota sprawy, czyli wybór wariantu najbardziej optymalnego dla środowiska.

Decyzją z dnia 30 grudnia 2022 r., nr R.6220.18.2015 Wójt Gminy Grajewo po raz kolejny ustalił środowiskowe uwarunkowania dla przedmiotowego przedsięwzięcia. Po rozpatrzeniu odwołania Wojciecha Węcka i Piotra Węcka SKO w Łomży decyzją z dnia 06 lutego 2023 r., nr SKO.412/2/3/2023 uchyliło zaskarżoną decyzję w całości i sprawę przekazało do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji. Tej decyzji Kolegium sprzeciwiła się Spółka. WSA w Białymstoku wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2023 r. (sygn. akt II SA/Bk 1676/23) oddalił sprzeciw. Sąd podzielił stanowisko SKO, że kluczową kwestią jest związanie organów oceną prawną i wskazaniem co do dalszego postępowania wyrażonymi w orzeczeniu sądu, co w przedmiotowej sprawie oznacza, że orzekające organy nie mogą formułować ocen prawnych nowych, sprzecznych ze stanowiskiem zajęтым przez NSA i WSA a organ I instancji przy rozpoznawaniu sprawy nie zastosował się do wszystkich wskazań zawartych w wydanych w tej sprawie wyrokach. Sąd wskazał, że sposób dokonania wariantowania i sposób jego oceny przez organ został zdeterminowany w niniejszej sprawie zarówno stanowiskiem NSA jak i WSA, tymczasem brak w raporcie, jako odrębnego, wariantu najkorzystniejszego dla środowiska. Nadto sąd podzielił uznanie SKO, że skoro uciążliwość odorowa jest przedmiotem protestów okolicznych mieszkańców, to ta uciążliwość powinna stanowić podstawowe kryterium identyfikacji wariantu najkorzystniejszego dla środowiska, zaś wariantem najbardziej zasadnym jest ten, który przyniesie najmniej szkód środowisku. W związku z czym istniała konieczność weryfikacji wszystkich elementów treści raportu pod kątem wymagań stawianych przed tego rodzaju dokumentem przepisami ustawy środowiskowej. Z tego względu jako zasadne WSA uznał zlecenie sporządzenia opinii dotyczącej raportu oddziaływania na środowisko, podzielać stanowisko Kolegium o nieusunięciu przez Inwestora wszystkich braków wskazanych w opinii oraz braku oceniony i analizy przez organ I instancji zastrzeżeń i uwag do raportu sformułowanych w opinii, w czym zdaniem sądu, Kolegium trafnie dostrzegło, istotny brak postępowania wyjaśniającego i konieczność jego powtórzenia w I instancji. WSA przy tym nakazał rozważyć aktualizację raportu.

Decyzją z dnia 01 marca 2024 r., nr R.6220.18.2015 Wójt Gminy Grajewo, na podstawie art. 71 ust 2 pkt 1, art. 72 ust. 1 pkt 1, art. 75 ust. 1 pkt 4, art. 77, art. 79 ust. 1, art. 80 ust. 1 i 2, art. 81, 82, 83 i art. 85 ust. 1, ust. 2 pkt. 1 oraz ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 353 ze zm.), a także § 2 ust. 1 pkt 51 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 71), art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie

oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.) w związku z art. 104 k.p.a. ustalił środowiskowe uwarunkowania dla planowanego przedsięwzięcia.

W punkcie 1 sentencji decyzji organ I instancji określił rodzaj i miejsce realizacji przedsięwzięcia. Następnie przedstawił zakres planowanego przedsięwzięcia. W punkcie 2 sentencji określił warunki wykorzystania terenu w fazie realizacji (ppkt. 2.1.) eksploatacji (użytkowania) przedsięwzięcia (ppkt. 2.2). Następnie, w 3 podpunktach punktu 3 sentencji decyzji, organ I instancji określił wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w dokumentacji wymaganej do wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 ustawy ooś, w szczególności w projekcie budowlanym. W kolejnych punktach Wójt stwierdził, że przedsięwzięcie nie zalicza się do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii (pkt 4 sentencji), wykluczył (pkt 5 sentencji) możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko dla tego postanowił nie określać wymogów w tym zakresie. W punkcie 6 określił szacunkowe zapotrzebowanie na energię elektryczną i wyposażenie w agregat prądotwórczy. W punkcie 7 uznał, że planowane przedsięwzięcie nie spowoduje szkód w środowisku, które wymagałyby naprawy przez kompensację przyrodniczą. Następnie w pkt 8 sentencji Wójt określił działania mające na celu zapobieganie, ograniczanie oraz monitorowanie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w fazie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia. W punkcie tym nałożył obowiązek przedłożenia analizy porealizacyjnej w zakresie kontrolnych pomiarów poziomu hałasu na najbliższych terenach objętych ochroną akustyczną. W kolejnych punktach nie stwierdził: konieczności utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania (pkt 9); ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (pkt 10).

W obszernym uzasadnieniu, w pierwszej części uzasadnienia decyzji, organ I instancji szczegółowo zrelacjonował dotychczasowy przebieg przeprowadzonego postępowania w sprawie. W dalszej zaś części wskazał, że biorąc pod uwagę wskazania WSA i SKO Wójt pismem z dnia 20.07.2023 r. wezwał Inwestora do ujednolicenia i uzupełnienia raportu o oddziaływaniu na środowisko. Pismem z dnia 24 lipca 2023 r. Spółka zawnioskowała o zawieszenie postępowania do dnia 01 grudnia 2023 r. Postanowieniem z dnia 27 lipca 2023 r. Wójt zawiesił postępowanie zgodnie z żądaniem. W dniu 01 grudnia 2023 r. Spółka przedłożyła uzupełniony i ujednolicony raport dla przedmiotowej inwestycji. Inwestor ostatecznie przedstawił następujące warianty przedsięwzięcia:

- wariant proponowany przez wnioskodawcę – chów ściółkowy w 6 budynkach z wentylacją mechaniczną oraz ogrzewaniem na paliwo stałe;
- wariant alternatywny 5 – chów ściółkowy w 5 budynkach z wentylacją mechaniczną oraz ogrzewaniem na paliwo stałe;
- wariant najkorzystniejszy dla środowiska – chów ściółkowy w 5 budynkach z wentylacją mechaniczną oraz ogrzewanie gazowe.

Obwieszczeniem z dnia 05 stycznia 2024 r. przesłanym stronom i podanym do publicznej wiadomości poinformowano o wyłożeniu sporządzonego z datą 30 listopada 2023 r. raportu oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia polegającego na budowie fermy drobiu na działce nr ew. 433, obręb Szymany, gmina Grajewo oraz możliwości składania ewentualnych uwag i wniosków do dnia 07 lutego 2024 r. We wskazanym terminie strony nie wniosły uwag ani zastrzeżeń do raportu. Pismem z dnia 05 stycznia 2024 r. organ I instancji zwrócił się o uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku, Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie w Białymstoku i Marszałka Województwa Podlaskiego oraz do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grajewie o opinię w przedmiotowej sprawie.

Wójt Gminy dokonał analizy wszystkich wariantów pod względem oddziaływania na środowisko oraz rodzajów i wielkości emisji wynikających z funkcjonowania inwestycji i uznał, że zarówno zużycie surowców, wytwarzanie odpadów, produktów ubocznych, jak i emisja do powietrza

substancji (tj. pyły, dwutlenek siarki, tlenek węgla, dwutlenek azotu) są najniższe w wariantcie najkorzystniejszym dla środowiska proporcjonalnie do zmniejszonej skali planowanego przedsięwzięcia, a jedynie amoniak i siarkowodór zarówno w wariantcie alternatywnym jak i najkorzystniejszym dla środowiska są na jednakowym poziomie. Analizując również bezpośredni i pośredni wpływ na środowisko zaproponowanych wariantów, w tym na zdrowie, warunki życia ludzi i uznał, że zaproponowany przez inwestora wariant najkorzystniejszy dla środowiska charakteryzuje najmniejsze zapotrzebowanie na zasoby środowiska i najniższy poziom emisji decydujący o oddziaływaniu na środowisko. W związku z powyższym, za zgodą wnioskodawcy, wyrażoną w piśmie z dnia 15 lutego 2024 r. organ I instancji wskazał w decyzji z dnia 01 marca 2024 r., nr: R.6220.18.2015, wariant najkorzystniejszy dla środowiska jako wariant dopuszczony do realizacji. Zdaniem Wójta Gminy wskazany do realizacji wariant przedsięwzięcia najkorzystniejszy dla środowiska, po uwzględnieniu wymogów budowlanych oraz zastosowaniu przedstawionych przez inwestora rozwiązań będzie charakteryzował najmniejszy spośród porównywanych wariantów wpływ na środowisko, a wybrane rozwiązania należy uznać za najkorzystniejsze.

Odwolania (o identycznej treści) od decyzji organu I instancji z dnia 01 marca 2023 r. złożyli Wojciech Węcek i Piotr Węcek (dalej Odwołujący), którzy decyzji Wójta zarzucili naruszenie przepisu prawa materialnego, to jest art. 66 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2016 r., poz. 353 ze zm.) przez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że przedłożony przez inwestora raport o oddziaływaniu na środowisko jest spójny, logiczny i przekonujący, a także zupełny zarówno pod względem prawnym i merytorycznym, w sytuacji gdy wariantowanie inwestycji przez wnioskodawcę jest jedynie pozorne, albowiem:

- proponowany przez wnioskodawcę wariant alternatywny nie stanowi żadnej alternatywy dla wariantu inwestorskiego, gdyż polega jedynie na nieznaczonym (o kilkanaście procent) zmniejszeniu skali inwestycji (to jest liczby kurników i towarzyszących im urządzeń towarzyszących) względem wariantu inwestorskiego,
- proponowany przez wnioskodawcę wariant optymalny środowiska nie może być za takowy uznany, gdyż polega jedynie na nieznacznym (o kilkanaście procent) zmniejszeniu skali inwestycji (to jest liczby kurników i towarzyszących im urządzeń towarzyszących) względem wariantu inwestorskiego, a pod względem skali inwestycji nie odbiega od wariantu alternatywnego,
- wariant optymalny dla środowiska nie korzysta z rozwiązań, które są korzystniejsze dla środowiska, albowiem poza nieznacznym zmniejszeniem skali inwestycji różni się od wariantu inwestorskiego jedynie sposobem ogrzewania kurników (przy pomocy kotłów gazowych zamiast kotłów opalanych ekogroszkiem), a więc w żaden sposób nie ogranicza najistotniejszego i najbardziej kontrowersyjnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, jakim są uciążliwości zapachowe.

W uzasadnieniu odwołania wskazali, że sporządzony przez wnioskodawcę wariant alternatywny, rzekomo będący wariantem alternatywnym, różni się od wariantu inwestorskiego jedynie skalą inwestycji. Polega jedynie na zmniejszeniu liczby kurników, bez zmiany obsady każdego z nich (59798 sztuk w każdym), a więc zmniejszeniu łącznej liczby kurcząt z 358788 sztuk do 298990 sztuk. Skala inwestycji zmniejszy się jedynie o około 16,67%. W wariantcie alternatywnym zastosowane zostaną te same technologie, co w wariantcie inwestorskim. Powyższe powoduje, że zaproponowany przez wnioskodawcę wariant drugi jest alternatywnym jedynie dla pozoru. W realiach niniejszej sprawy inwestor zaproponował wariant odbiegający skalą i rozmiarem inwestycji, jednakże zaproponowane skalowanie inwestycji jest na tyle niewielkie, że w praktyce nie różni się oddziaływaniem przedsięwzięcia na środowisko w najistotniejszym i najbardziej kontrowersyjnym zakresie, jakim są uciążliwości odorowe. Dla bezpośredniego sąsiedztwa nie ma żadnego wpływu to, czy kurników będzie 5 czy 6, skoro one znajdują się tak blisko zabudowań mieszkalnych, że ponad wszelką wątpliwość uciążliwości zapachowe będą nie do wytrzymania.

O pozorności złożonego przez wnioskodawcę raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko świadczy jednak przede wszystkim wariant opisany przez wnioskodawcę jako optymalny dla środowiska, nota bene w oparciu o który Wójt Gminy Grajewo ustalił środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia. Wariant ten różni się od wariantu inwestorskiego w dwóch aspektach - skalą inwestycji i sposobem ogrzewania kurników. Jeżeli chodzi o skalę inwestycji, to wariant ten jest identyczny jak wariant alternatywny i w kwestii skali inwestycji różni się jedynie tym, że zamiast 6 kurników miałyby być ich pięć, co w konsekwencji skutkuje również odpowiednim zmniejszeniem infrastruktury towarzyszącej (to jest liczby silosów na paszę, zbiorników na wodę z mycia kurników itd.). Proponowane przez inwestora zmniejszenie skali inwestycji jedynie o kilkanaście procent, w połączeniu ze stwierdzeniem, że takie zmniejszenie skali będzie najlepsze dla środowiska, nie może znaleźć akceptacji. Inwestor nie wyjaśnia chociażby, dlaczego zmniejszenie inwestycji do 4 kurników nie byłoby jeszcze bardziej korzystne dla środowiska (ewentualnie dlaczego zmniejszenie takie byłoby nieuzasadnione). Jeżeli zaś chodzi o sposób ogrzewania kurników, to zaproponowane przez wnioskodawcę ogrzewanie gazem zamiast ekogroszku z pewnością nie może skutkować przyjęciem, że taki wariant będzie optymalnym dla środowiska. Emitowanie przez fermę drobiu zanieczyszczeń do atmosfery podczas ogrzewania kurników nie jest istotną i kontrowersyjną uciążliwością i oddziaływaniem na środowisko i samo w sobie nie czyni inwestycji oddziałującą na środowisko mocniej niż na przykład ogrzewany kotłem na ekogroszek budynek użyteczności publicznej czy blok mieszkalny. To nie kwestia ogrzewania budynków inwestycji czyni inwestycję intensywnie oddziałującą na środowisko, a uciążliwości odorowe, wytwarzany obornik, padłe zwierzęta czy też zagrożenie mikrobiologiczne. W wariantcie optymalnym dla środowiska inwestor nie przedstawia tymczasem żadnych odstępstw od rozwiązań przyjętych w wariantcie inwestorskim, które mogłyby obniżyć uciążliwości odorowe, zmniejszyć zagrożenie mikrobiologiczne, istotnie ograniczyć ilość wytwarzanego obornika czy zmniejszyć zagrożenie mikrobiologiczne. Nawiasem mówiąc, wariant optymalny dla środowiska w kontekście sposobu ogrzewania z przyczyn oczywistych optymalny dla środowiska nie jest. Aby faktycznie takim był, musiałby oferować sposób ogrzewania kurników przy użyciu pomp ciepła - czy to gruntowych, czy powietrznych, lub przy pomocy kotłów elektrycznych. Tymczasem zaś ogrzewanie gazowe, jak powszechnie wiadomo, ma być w najbliższych latach całkowicie wyeliminowane.

W związku z powyższym odwołujący, wniosli o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Łomży, po dokonaniu wszechstronnej i całościowej analizy oraz oceny zebranego przez organ I instancji materiału dowodowego, ustaleniu czy w sprawie zastosowano prawidłową podstawę materialnoprawną rozstrzygnięcia, a także zasadności zarzutów podniesionych w odwołaniu, mając na względzie następujące okoliczności faktyczne i prawne, zważyło co następuje:

Podstawę materialnoprawną orzekania w niniejszej sprawie stanowią przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 355 ze zm., dalej jako „ustawa”, „u.o.o.ś.” lub „ustawa środowiskowa”), w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 stycznia 2017 r., w oparciu o art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 1936 ze zm.), zgodnie z którym do spraw wszczętych na podstawie ustawy zmienianej w art. 1, dla których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przedłożono raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub wydano postanowienie określające zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko stosuje się przepisy dotychczasowe. Przepisy art. 59-87 u.o.o.ś. określają procedurę wydawania decyzji o środowiskowych

uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia, której podstawy materialne, procesowe i kompetencyjne regulują przepisy art. 71 -87 tej ustawy, a która służy jedynie ocenie następstw dla środowiska, związanych z realizacją danego przedsięwzięcia.

Ponadto w sprawie, w powiązaniu z przepisami ustawy środowiskowej, znajduje zastosowanie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 71, dalej jako „rozporządzenie”) w związku z § 4 rozporządzenia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.), zgodnie z którym do przedsięwzięć, w przypadku których przed dniem wejścia w życie rozporządzenia wszczęto i nie zakończono przynajmniej jednego z postępowań w sprawie decyzji, zgłoszeń lub uchwał, o których mowa w art. 71 ust. 1 oraz art. 72 ust. 1-1b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Zatem zasady i tryb postępowania w sprawach ocen oddziaływania na środowisko reguluje u.o.o.ś. wraz z rozporządzeniem.

Z punktu widzenia art. 71 ust. 2 pkt 1 oraz art. 59 ust. 1 w zw. z art. 61 ust 1 pkt 1 u.o.o.ś. istotne znaczenie w sprawie miało ustalenie, do jakiej kategorii przedsięwzięć zalicza się planowana inwestycja wnioskodawcy, albowiem dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest obligatoryjne (art. 59 ust. 1 pkt 1 u.o.o.ś.), zaś dla przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, o ile obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko został stwierdzony na podstawie art. 63 ust. 1 u.o.o.ś. (art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.o.ś.).

Decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, o jakiej mowa w art. 80 ust. 1 u.o.o.ś. można wydać tylko wówczas, gdy organ wcześniej ustali, że planowane przedsięwzięcie zalicza się do przedsięwzięć, o jakich mowa w art. 59 tej ustawy. Dopiero wówczas możliwe jest wydanie w tym przedmiocie decyzji merytorycznie rozstrzygającej sprawę: pozytywnej, a więc ustalającej środowiskowe uwarunkowania, bądź negatywnej - odmawiającej wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z uwagi na niezgodność planowanego przedsięwzięcia z ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (art.80 ust. 2 u.o.o.ś). Postępowanie toczące się w przedmiocie jej wydania dotyczy dopiero planowanego przedsięwzięcia i sprowadza się do ustalenia czy inwestycja w kształcie opisanym przez inwestora we wniosku zagraża środowisku oraz czy spełnia wymagania i parametry w zakresie ochrony środowiska.

W przedmiotowej sprawie poza sporem pozostaje, iż planowane przedsięwzięcie będzie polegać na budowie fermy drobiu o obsadzie nie przekraczającej 1435,152 DJP, to z powyższych względów planowane przedsięwzięcie kwalifikuje się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie § 2 ust. 1 pkt 51 rozporządzenia. W myśl bowiem wskazanego przepisu do tego rodzaju przedsięwzięć zalicza się chów lub hodowlę zwierząt w liczbie nie mniejszej niż 210 dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza (DJP - przy czym za liczbę DJP przyjmuje się maksymalną możliwą obsadę inwentarza); współczynniki przeliczeniowe sztuk zwierząt na DJP są określone w załączniku do rozporządzenia. Dla kur przelicznik ten wynosi 0,004 co przy maksymalnej obsadzie w ilości 358788 szt. daje wartość wyżej wskazaną.

Zatem planowana inwestycja stanowi przedsięwzięcie, którego realizacja musi zostać poprzedzona przeprowadzeniem oceny jego oddziaływania na środowisko. Tym samym wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia musiało zostać poprzedzone sporządzeniem raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (dalej jako „raport”). W związku z powyższym obowiązkiem organu I instancji rozpoznającego sprawę było przeprowadzenie szczegółowej analizy przedstawionego przez inwestora raportu oraz dokonanie analizy przepisów uprawniających do wydania decyzji na bazie ustalonego stanu faktycznego sprawy.

Przesłanki, które winny być wzięte przez organ wydający decyzję w sprawie środowiskowych uwarunkowań zostały określone między innymi w przepisach art. 80 i art. 81 u.o.o.ś. Należy mieć także na uwadze, że przez ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko według art. 3 ust. 1 pkt 8 u.o.o.ś. rozumie się postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia, obejmujące w szczególności:

- weryfikację raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii i uzgodnień,
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Zgodnie z art. 80 ust. 1 u.o.o.ś. wydając decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, należy pod uwagę wziąć wyniki uzgodnień i opinii, o których mowa w art. 77 ust. 1 ustawy; ustalenia zawarte w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko; wyniki postępowania z udziałem społeczeństwa oraz wyniki postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone. W świetle tej regulacji jednym z kluczowych materiałów dowodowych, na podstawie których wydaje się orzeczenia jest raport (art. 80 ust. 1 pkt 2 u.o.o.ś.), zaś warunkiem prawidłowo wydanej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest oparcie jej na właściwie sporządzonym raporcie. Raport jest dokumentem prywatnym, a zawarte w nim stwierdzenia podlegają ocenie jak każdy dowód w sprawie, zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów. Zadaniem organu prowadzącego postępowanie jest sprawdzenie zawartości raportu w kontekście spełnienia wymogów formalnych i merytorycznych. Organ musi samodzielnie ocenić raport, a wyniki tej oceny winny znaleźć odzwierciedlenie w uzasadnieniu decyzji, sporządzonym zgodnie z wymogami art. 107 § 3 k.p.a. (por. wyrok NSA z 08 czerwca 2017 r., sygn. akt II OSK 2584/15, Lex nr 2341008).

Oprócz prawidłowego zastosowania przepisów prawa materialnego zasadnicze znaczenie w niniejszej sprawie ma również kwestia związania organów administracji orzekających w sprawie oceną prawną i wskazaniem co do dalszego postępowania wyrażonymi w orzeczeniu sądu, co wynika z art. 153 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r., poz. 259 dalej jako „p.p.s.a.”) i oznacza, że organy obu instancji nie mogą formułować ocen prawnych nowych, sprzecznych ze stanowiskiem zajęтым przez: NSA w wyroku z dnia 21 lutego 2018 r. (sygn. akt II OSK 1871/17); WSA w Białymstoku w kolejnych wyrokach z dnia 27 lutego 2020 r. (sygn. akt II SA/Bk 583/19), 12 marca 2021 r. (sygn. akt II SA/Bk 102/21) i 03 kwietnia 2023 r. (sygn. akt II SA/Bk 167/23).

W niniejszej sprawie sposób wariantowania i sposób jego oceny przez organy orzekające został zdeterminowany stanowiskiem NSA jak i WSA we wskazanych wyżej wyrokach. NSA w wyroku z dnia 21 lutego 2018 r. stwierdził, że zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 5 u.o.o.ś. raport powinien zawierać opis analizowanych, co najmniej trzech wariantów jego realizacji. Czyli po pierwsze, wariant proponowany przez wnioskodawcę, po drugie racjonalny wariant alternatywny, po trzecie wariant najkorzystniejszy dla środowiska, a także uzasadnieni ich wyboru. Raport musi także określać przewidywane oddziaływanie na środowisko każdego z analizowanych wariantów (art. 66 ust. 1 pkt 6 u.o.o.ś.). Warianty przedsięwzięcia powinny się różnić przede wszystkim pod względem sposobu, w jakim przedsięwzięcie w każdym z tych wariantów będzie oddziaływać na środowisko, ponieważ ich rolą jest wskazanie alternatywnych rozwiązań pozwalających to środowisko chronić w jak najpełniejszym wymiarze.

Przede wszystkim należy zauważyć, iż mając na uwadze wskazania zawarte w ww. wyrokach sądowych Wójt pismem z dnia 20.07.2023 r. wezwał Inwestora do ujednolicenia i uzupełnienia raportu o oddziaływaniu na środowisko. W odpowiedzi Wnioskodawca złożył uzupełniony i ujednolicony raport z dnia 30 listopada 2023 r. (dalej jako „Raport”), w którym przedstawił (str. 69-73) trzy warianty:

- **wariant proponowany przez wnioskodawcę** polegający na budowie Fermy Drobiu wraz z infrastrukturą towarzyszącą, zlokalizowanej na działce nr geod. 433, obręb Szymany. Według założeń tego wariantu zostanie wykonanych 6 kurników, każdy o powierzchni zabudowy równej 3533,31 m² i powierzchni hodowlanej 3373,2 m². Infrastrukturę dodatkową stanowić będą waga najazdowa, skład opału, kotłownia z zapleczem socjalnym, agregat prądotwórczy, 12 szt. silosów na paszę o poj. 22,5 Mg każdy, 6 szt. zbiorników na wody z mycia kurników o poj. 10 m³ każdy, 2 szt. zbiorników na ścieki bytowe o poj. 10 m³ każdy, zbiornik ppoż. (w przypadku niewystarczającego ciśnienia w sieci wodociągowej). Planowana ferma drobiu zaopatrywana będzie w wodę z wodociągu gminnego. Technologia funkcjonowania planowanej inwestycji polegać będzie na hodowli drobiu o kierunku użytkowania mięsnego (bojlera) w systemie ściółkowym. Kurniki zasiedlane będą jednodniowymi pisklętami z inkubatorni, o średniej wadze pisklęcia ok. 40 - 60 g. Kurczaki będą przebywać w kurnikach przez okres 6 tygodni. Po 5 tygodniu chowu (osiągając masę ciała około 1,8-2,2 kg) zdejmowana będzie część obsady (ok. 25 % obsady początkowej), a pozostałe kurczaki hodowane będą do masy ok. 2,5 kg. Po zakończeniu każdego cyklu hodowlanego kurczaki będą kierowane na rzeź. W tym czasie budynki inwentarskie – kurniki opróżniane będą z pomiotu (sprzątanie na sucho), myte wodą (mycie tylko wodą przy użyciu myjki ciśnieniowej) a następnie dezynfekowane i przygotowywane do następnego cyklu. Okres dezynfekcji kurników będzie wynosić ok. 1 tygodnia. W pierwszej kolejności sprzątanie kurników będzie odbywać się na sucho (zbierany pomiot przekazywany będzie do biogazowni lub do produkcji podłoża pod uprawę pieczarek). Po zgarnięciu pomiotu będzie następować mycie pomieszczeń hodowlanych wodą, przy użyciu myjki ciśnieniowej. Planowana ferma drobiu zaopatrywana będzie w wodę z wodociągu gminnego. Powstające wówczas wody z mycia kurników mają parametry rozcieńczonej gnojowicy. Kolejnym etapem sprzątania kurników jest dezynfekcja wykonywana poprzez zamgławianie pomieszczeń przy użyciu środków dezynfekujących. Pełny cykl hodowlany wraz z dezynfekcją kurników wynosić będzie 49 dni. W ciągu roku przeprowadzonych zostanie maksymalnie 7,42 pełnych cykli hodowlanych (8 wstawień kurczaków). W poszczególnych kurnikach zasiedlanie, kierowanie do uboju oraz dezynfekcja odbywać się będą równolegle w tym samym czasie. Ferma będzie korzystać z gotowych mieszanek paszowych stosowanych w odchowie brojlerów.

- **wariant alternatywny**, w ramach którego na działce nr geod. 433, obręb Szymany zostanie wykonanych 5 kurników, każdy o powierzchni: zabudowy równej 3533,31 m² i powierzchni hodowlanej 3373,2 m². Infrastrukturę dodatkową stanowić będą waga najazdowa, skład opału, kotłownia z zapleczem socjalnym, agregat prądotwórczy, 10 szt. silosów na paszę o poj. 22,5 Mg każdy, 5 zbiorników na wody z mycia kurników o poj. 10 m³ każdy, 2 szt. zbiorników na ścieki bytowe o poj. po 10 m³, zbiornik ppoż. (w przypadku niewystarczającego ciśnienia w sieci wodociągowej). Planowana ferma w powyższym wariantcie będzie funkcjonowała analogicznie jak w wariantcie inwestorskim.

- **wariant najkorzystniejszy dla środowiska**, polegający na jak najmniejszym oddziaływaniu na środowisko, którym w ramach planowanego przedsięwzięcia jest wariant chów ściółkowy w 5 budynkach z wentylacją mechaniczną oraz ogrzewanie budynków z zastosowaniem nagrzewnic gazowych, w którym przewidziano na działce nr geod. 433, obręb Szymany wykonanie 5 kurników, każdy o powierzchni: zabudowy równej 3533,31 m² i powierzchni hodowlanej 3373,2 m². Infrastrukturę dodatkową stanowić będą waga najazdowa, 30 nagrzewnic gazowych (po 6 w każdym kurniku), maksymalnie 8 zbiorników na gaz propan o pojemności 6400 m³ każdy (podziemnych lub naziemnych), agregat prądotwórczy, 10 szt. silosów na paszę każdy o poj. 22,5 Mg, 5 szt. zbiorników na wody z mycia kurników, każdy o poj. 10 m³, 2 szt. zbiorników na ścieki bytowe o poj. po 10 m³, zbiornik ppoż. (w przypadku niewystarczającego ciśnienia w sieci wodociągowej). Planowana ferma w powyższym wariantcie będzie funkcjonowała analogicznie jak w wariantcie inwestorskim.

W zakresie każdego z wariantów wnioskodawca w Raporcie uzasadnił ich wybór. **Uzasadnieniem wariantu proponowanego przez wnioskodawcę** (str. 70) jest spełnianie przez wariant standardów jakości środowiska a w szczególności norm w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz emisji hałasu. Wariant ten pozwala zarówno na osiągnięcie celu ekonomicznego Inwestora jak również pozwala w pełni zabezpieczyć środowisko przed znaczącym negatywnym oddziaływaniem przedsięwzięcia, co potwierdzają wykonane obliczenia rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń oraz propagacji hałasu. **Uzasadnieniem wariantu alternatywnego** (str. 71) jest fakt, iż zrezygnowanie z 1 budynku do chowu drobiu spowoduje zmniejszenie oddziaływania na środowisko inwestycji w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza, emisji odorów oraz emisji hałasu. Wariant ten podyktowany jest także koniecznością załagodzenia konfliktów społecznych, które pojawiły się w czasie przeprowadzania analizy oddziaływania na środowisko. **Uzasadnieniem wariantu najkorzystniejszego dla środowiska** (str. 72) jest znacząco niższa emisja zanieczyszczeń ze spalania gazu niż ze spalania paliwa stałego (węgla). Ogrzewanie gazowe charakteryzuje się mniejszym oddziaływaniem na środowisko niż ogrzewanie oparte na spalaniu paliwa stałego.

Zatem Raport zawiera w szczególności opis analizowanych wariantów, w tym wariantu proponowanego przez wnioskodawcę oraz racjonalnego wariantu alternatywnego a także wariantu najkorzystniejszego dla środowiska wraz z uzasadnieniem ich wyboru (art. 66 ust. 1 pkt 5 u.o.o.ś.) Ponadto raport określa (pkt 12, str. 74-176) przewidywane oddziaływanie na środowisko analizowanych wariantów (art. 66 ust. 1 pkt 6 u.o.o.ś.), jak również uzasadnienie (pkt 14, str. 185-190) proponowanego przez wnioskodawcę wariantu, ze wskazaniem jego oddziaływania na środowisko (art. 66 ust. 1 pkt 7 u.o.o.ś.).

Jednak poza samym stwierdzeniem poprawności sporządzenia raportu rozumianej, jako uwzględnienie w jego treści wszystkich elementów z art. 66 ust. 1 ustawy, z punktu widzenia jego przydatności do celu jakiemu powinien służyć, czyli dokonania przez organy orzekające w sprawie własnej analizy, który z zaproponowanych wariantów jest nie tylko możliwy do realizacji z punktu widzenia zagrożeń środowiska, lecz także pozwala na jego ochronę w jak najpełniejszym wymiarze, istotną pozostaje kwestia prawidłowości przedstawienia wariantów realizacji przedsięwzięcia. Jest to o tyle istotne, gdyż nieprawidłowości w tym zakresie powodują, że także przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko w rozumieniu art. 3 pkt 8 lit. a u.o.o.ś. jest wadliwa. Wynika to z tego, że prawidłowy wybór wariantu realizacji przedsięwzięcia determinuje następnie bezpośredni i pośredni wpływ danego przedsięwzięcia na środowisko oraz zdrowie i warunki życia ludzi, a także możliwości, jak i sposoby zapobiegania i zmniejszania negatywnego oddziaływania tego przedsięwzięcia na środowisko. Zatem jak już to wskazano, zgodnie też z poglądem wyrażonym przez NSA w wyroku z 21 lutego 2018 r. i wyrokach WSA warianty przedsięwzięcia, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 5 u.o.o.ś. powinny się różnić przede wszystkim pod względem sposobu, w jaki przedsięwzięcie w każdym z tych wariantów będzie oddziaływać na środowisko, ponieważ ich rolą jest wskazanie alternatywnych rozwiązań pozwalających to środowisko chronić, w jak najpełniejszym wymiarze. Przepisy ustawy nie precyzują wprost charakteru wariantowania, które ma być dokonane w raporcie. Sposób wariantowania został jednak wypracowany w orzecznictwie sądów administracyjnych drogą wykładni przepisu art. 66 ust. 1 pkt 5 ustawy. Pomocne tu pozostają też wskazówki zawarte w poradniku Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz Załączniku IV pkt 2 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z 13 grudnia 2011 r. Z orzecznictwa oraz wymienionych dokumentów wynika, że wariantowanie w raporcie polega na przedstawieniu racjonalnych (rozsądnych) rozwiązań alternatywnych związanych z projektem, wielkością, skalą, lokalizacją, technologią przedsięwzięcia, porównaniu wpływu poszczególnych wariantów na środowisko oraz dokonania uzasadnionego wyboru jednej z opcji (tak WSA w wyroku z 03 kwietnia 2023 r., II SA/Bk 167/23). Przy czym racjonalność wariantu oznacza, że wariant taki faktycznie mógłby zostać wybrany przez organ dokonujący oceny raportu zamiast wariantu zaproponowanego

przez inwestora. Bezsprzecznie wariant racjonalny nie może mieć charakteru pozornego, tj. nie może sprowadzić się do zaproponowania realizacji przedsięwzięcia w tej samej lokalizacji przy niewielkich różnicach technologicznych. Z kolei „alternatywność” oznacza, że wariant ten musi się różnić od wariantu proponowanego przez inwestora w zakresie oddziaływania na środowisko. „Alternatywność” wymaga, co do zasady, zaproponowania wariantu różnego pod względem kryteriów przestrzennych (jak np. lokalizacja, skala i rozmiar inwestycji) lub technologicznych (jak np. rodzaj użytych materiałów, moc i produktywność zainstalowanych urządzeń). Na gruncie obowiązujących przepisów wybór wariantu do realizacji przedsięwzięcia należy do organu. Aby to było możliwe konieczne jest szczegółowe opisanie w raporcie nie tylko wariantu proponowanego przez wnioskodawcę. Inwestor ma obowiązek opisać różne warianty inwestycyjne, obiektywnie możliwe do realizacji i co istotne zróżnicowane pod względem oddziaływania na środowisko, aby organ dokonujący analizy przedstawionych propozycji mógł rozważać różny ich wpływ na środowisko i podjąć decyzję co do dopuszczalności realizacji któregoś z wariantów, te różnice muszą być zauważalne i realne dla planowanego funkcjonowania przedsięwzięcia. Racjonalny wariant alternatywny i wariant najkorzystniejszy dla środowiska nie mogą mieć charakteru abstrakcyjnego czy też teoretycznego. Nie należy przedstawiać wariantu, którego faktyczna realizacja jest technicznie lub faktycznie niemożliwa albo jego realizacja jest skazana na niepowodzenie (np. ze względów finansowych, środowiskowych lub społecznych). Celem wskazania racjonalnego wariantu alternatywnego jest poszukiwanie alternatywnych rozwiązań pozwalających zrealizować przedsięwzięcie w sposób racjonalnie oddziałujący na środowisko. W okolicznościach niniejszej sprawy, w aspekcie prawidłowego wariantowania planowanego przedsięwzięcia, istotne pozostaje, a co wynika ze stanowiska NSA w wyroku II OSK 187/17 i WSA w wyrokach z dnia 12 marca 2021 i 03 kwietnia 2023 r., że dopuszczalna jest możliwość wariantowania ze względu na skalę przedsięwzięcia.

Na organie prowadzącym ocenę oddziaływania na środowisko ciąży obowiązek oceny raportu. Zasadność posłużenia się w tym celu opinią w okolicznościach niniejszej sprawy potwierdził WSA w wyroku II SA/Bk 167/23. Zatem celem weryfikacji wszystkich elementów treści Raportu pod kątem spełnienia wymagań stawianych przed raportem, ze szczegółową analizą wariantów planowanego przedsięwzięcia i ich oddziaływania na środowisko oraz pod kątem realizacji wskazań wynikających z wyroków sądowych zapadłych w sprawie oraz decyzji Kolegium z dnia 06 lutego 2023 r. organ I instancji zlecił dr. hab. Annie Kiepas-Kokot sporządzenie merytorycznej oceny raportu. Z konkluzji zawartych w opinii z dnia 27 grudnia 2023 r. (dalej jako „Opinia”) wynika w szczególności, iż Raport:

- uwzględnia wszystkie wymagania nałożone przez ustawodawcę w świetle przepisu art. 66 u.o.o.ś.;
- zawiera informacje pozwalające na analizę wpływu planowanego przedsięwzięcia na środowisko, w tym zdrowie ludzi;
- respektuje ustalenia obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określającego przeznaczenie terenu oraz zasady jego zagospodarowania, którego przyjęcie poprzedzała już strategiczna ocena oddziaływania na środowisko uwzględniająca ujęty w planie rodzaj i skalę planowanego przedsięwzięcia;
- ocenia wpływ planowanego przedsięwzięcia na środowisko z uwzględnieniem trzech wariantów jego realizacji, które choć nie są zróżnicowane sposobem prowadzenia chowu drobiu a jedynie skalą i sposobem wytwarzania energii cieplnej i zostały uznane przez opiniującą za dopuszczalne i akceptowalne;
- zasadniczo poprawnie formułuje wnioski dotyczące przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko, które opiniująca oceniła jako nie stojące w rażącej sprzeczności do jej własnych;
- spełnia zarówno wymogi formalne (ustawowe) jak i został sporządzony w sposób rzetelny, a jego wnioski są logiczną konsekwencją wywodów w nim zawartych zatem powinien zostać przyjęty

jako podstawowy dowód w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Zdaniem Kolegium w świetle swojej treści jak również odnoszącej się do niego Opinii, Raport zawiera informacje umożliwiające analizę kryteriów wymienionych w art. 62 ust. 1 u.o.o.ś. oraz zawiera opis planowanego przedsięwzięcia. Kolegium nie stwierdziło, ażeby zakres Raportu i jego treść nie pozwalały, w tym organowi I instancji i organom uzgadniającym i opiniującemu na prawidłową ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Złożony w sprawie i uzupełniony w toku postępowania Raport może stanowić dowód w sprawie, gdyż jego treść pozwala na dokonanie samodzielnej oceny wpływu przedsięwzięcia na środowisko. Kolegium oceniając Raport w wersji ujednoliconej pod kątem poprawności formalnej, tj. zgodności treści z przepisami określającymi sposób jego sporządzenia, logiki wywodów, weryfikacji sporządzenia przez osobę uprawnioną, ale i jego zawartości, pełnego odniesienia się do poszczególnych kwestii stwierdziło, że nie można odmówić mu przymiotu wiarygodności, ani też zakwestionować jego znaczenia dowodowego w sprawie i tego, że mógł on stanowić podstawę weryfikacji i oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko wyrażonej następnie w decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych.

Kolegium uznaje za bezzasadne kwestionowanie Raportu przez Odwołujących i formułowane przez nich zarzuty o pozornym wariantowaniu inwestycji przez wnioskodawcę. Również pod tym względem Raport został zweryfikowany i z Opinii jednoznacznie wynika, iż przedstawione w Raporcie warianty nie noszą cech pozorności, którą to ocenę Kolegium podziela. Każdy z przedstawionych wariantów jest wykonalny technicznie, odpowiada ustaleniom planu miejscowego i tworzy warunki umożliwiające prowadzenie chowu drobiu na mięso (str. 11). W Opinii przy tym wykluczono by w zaproponowanej przez wnioskodawcę siatce wariantowej zachodziło ryzyko wystąpienia tzw. tła fałszywie promującego wariant inwestorski jako wariant o mniejszym oddziaływaniu na środowisko niż pozostałe. Jedyna wątpliwość sformułowana w Opinii odnosiła się do skali przedsięwzięcia jako jedynego czynnika różnicującego wariant inwestorski od przedstawionego jako racjonalny wariantu alternatywnego w kontekście przesłanki alternatywności. Jednakowoż taka możliwość po pierwsze dopuszczona została w wyrokach sądowych zapadłych w niniejszej sprawie (NSA z 21 lutego 2018 r. i WSA z 12 marca 2021 r. i z 03 kwietnia 2023 r.) po wtóre uznana została za dopuszczalną również w opinii z argumentacją, że chów drobiu mięsnego jest elementem łańcucha produkcyjno-przetwórczego i decyzje inwestycyjne są podejmowane w konkretnych uwarunkowaniach prawnych i ekonomicznych a inwestor ma prawo wyboru między rozwiązaniami dopuszczalnymi takiego, które przyniesie mu najwięcej korzyści, stąd nie wydają się jednoznacznie uzasadnione inne rozwiązania alternatywne w postaci odmiennego sposobu prowadzenia chowu drobiu mięsnego (ekstensywny, ekologiczny) czy obniżenie zgęszczenia zwierząt (z przyjętego maksymalnie dopuszczalnego poziomu 39 kg/m² na niższe).

Zgodnie z poglądem utrwalonym w orzecznictwie sądowym podważenie ustaleń raportu przez stronę postępowania może nastąpić, co do zasady, jedynie przez przedstawienie równie kompletnej analizy uwarunkowań przyrodniczych (tzw. kontrraportu), sporządzonej przez specjalistów dysponujących równie fachową wiedzą jak autorzy raportu, którego wnioski pozostawałyby w rażącej sprzeczności z wnioskami zawartymi w raporcie przedłożonym przez inwestora (por. wyroki NSA z: 17 listopada 2015 r., II OSK 602/14; 28 lipca 2016 r., II OSK 2661/14; 28 października 2016 r., II OSK 844/16, 1 grudnia 2020 r., II OSK 430/18, WSA w Kielcach I SA/Ke 886/20, CBOSA). Tymczasem w niniejszej sprawie żaden z Odwołujących nie przedłożył stosownego kontrraportu, a podnoszone w stosunku do sporządzonego Raportu zastrzeżenia i uwagi nie zostały poparte odpowiednim opracowaniem (opinią specjalistyczną).

Skoro w toku sprawy nie pojawiły się żadne argumenty potwierdzone jakimikolwiek dowodami, czy nawet nie uprawdopodobniono negatywnego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko, które nie zostałyby uwzględnione w Raporcie i wyjaśnione w toku

sprawy, to Kolegium nie miało żadnych uzasadnionych podstaw, by podważać opinię specjalistów wyrażoną w Raporcie. Raport uwzględnia oddziaływanie przedsięwzięcia na wszystkie elementy środowiska.

Jak wynika z akt administracyjnych wydanie kwestionowanej przez Odwołujących decyzji poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko oraz uzyskaniem uzgodnień i opinii wyspecjalizowanych organów, powołanych przez ustawodawcę do orzekania w tego rodzaju sprawach, które wypowiedziały się co do dopuszczalnych warunków planowanego przedsięwzięcia w zakresie swoich kompetencji. Organy te po dokonaniu wszechstronnej i szczegółowej analizy wpływu planowanej inwestycji na otaczające środowisko, tj. ziemię, glebę, powietrze, wody nawierzchniowe i podziemne, wyraziły zgodę na realizację planowanej inwestycji, po spełnieniu przez inwestora określonych warunków, które zostały przeniesione przez organ I instancji do decyzji środowiskowej.

Ustawodawca określił precyzyjnie katalog okoliczności uzasadniających odmowę zgody na realizację przedsięwzięcia, mianowicie organ I instancji może odmówić wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jedynie w razie:

- 1) niezgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- 2) odmowy uzgodnienia warunków realizacji bądź wydania negatywnej opinii, przez organy o których mowa w art. 77 ust. 1 ustawy środowiskowej,
- 3) braku zgody wnioskodawcy na realizację przedsięwzięcia w wariantcie innym niż proponowany, jeżeli z oceny oddziaływania na środowisko wynika zasadność realizacji przedsięwzięcia w innym wariantcie (art. 81 ust. 1 u.o.o.ś.),
- 4) gdy z oceny oddziaływania na środowisko wynika, że przedsięwzięcie może znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000, a za realizacją przedsięwzięcia nie przemawiają konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym i brak jest rozwiązań alternatywnych (art. 81 ust. 2 u.o.o.ś.).

Tymczasem w ocenie Kolegium, żadna z tych przesłanek nie wystąpiła w niniejszej sprawie. Zatem sam tylko sprzeciw, co do realizacji inwestycji społeczeństwa i stron biorących udział w postępowaniu, których interes faktyczny może przemawiać za innym sposobem zagospodarowania nieruchomości oznaczonej nr 433, nie może być podstawą odmowy wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W kontekście przywołanych regulacji prawnych Wójt orzekając w przedmiocie środowiskowych uwarunkowań dla przedsięwzięcia określonego we wniosku Inwestora słusznie uznał, że zaistniały warunki do ustalania środowiskowych uwarunkowań dla realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia z poniższych powodów:

Dla analizowanego terenu przedsięwzięcia obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, przyjęty uchwałą nr 237/XLI/18 Rady Gminy Grajewo z 29 sierpnia 2018 r. w sprawie zatwierdzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Szymany, gmina Grajewo. Przedmiotowy plan obejmuje obszar o powierzchni 5,92 ha stanowiący działkę nr 433 w obrębie geod. Szymany, a przedsięwzięcie w pełni odpowiada przeznaczeniu terenu ustalonymu w tym planie. Zgodnie z planem teren działki został oznaczony symbolem PUR i jest przeznaczony pod zabudowę produkcyjno-usługową z zakresu rolnictwa specjalistycznego, w tym związaną z hodowlą, przetwórstwem rolno-spożywczym i inną działalnością gospodarczą, wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi. W uzasadnieniu do uchwały wskazano, że: „Celem opracowania planu jest umożliwienie realizacji gospodarstwa rolnego dla potrzeb intensywnej hodowli drobiu. Planowana jest hodowla drobiu mięsnego (brojlera) w systemie ściółkowym oraz produkcja pasz. Przewiduje się budowę 6 kurników w obsadzie 358788 sztuk/cykl (1435 DJP). Hodowla zwierząt jest niewątpliwie działalnością rolniczą. Jednak ze względu na przewidywaną jej intensywność i sposób zagospodarowania terenu planowana ferma będzie bardziej przypominała zabudowę

produkcyjną niż zagrodową. Dlatego też opracowano plan miejscowy.” (załącznik 5 do Raportu). Projekt planu został poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w ramach której oceniono już skutki realizacji planu miejscowego uwzględniającego zagospodarowanie działki przewidujące utworzenie infrastruktury przeznaczonej do chowu drobiu w skali 1435 DJP odpowiadającej planowanemu przedsięwzięciu. W planie przewidziano obowiązek pełnego ogrodzenia o wysokości co najmniej 2 m i zieleni izolacyjnej (§ 5 ust. 4 pkt 1). Szczegółową w tym względzie analizę zgodności zawiera Opinia (str. 4 i 5), którą Kolegium w pełni akceptuje włącznie ze stwierdzeniem, wynikającym przede wszystkim z Raportu i powtórzonym w Opinii, iż bez względu na wariant, przedsięwzięcie nie spowoduje znaczących zmian w środowisku poza terenem, do którego inwestor posiada tytuł prawny.

Zgodnie z art. 80 ust. 1 pkt 1 u.o.o.ś. decyzja organu I instancji jest zgodna z ustaleniami zawartymi w uzgodnieniu wydanym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (dalej RDOŚ) postanowieniem z dnia 22 stycznia 2024 r., opinią Dyrektora Departamentu Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Białymstoku nr DOS-VI.7030.4.2024.AP z dnia 06 lutego 2024 r. oraz opinią Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grajewie (dalej PPIS) nr 76/O/NZ/2022 z dnia 28 października 2022 r. podtrzymaną pismem z dnia 02 lutego 2024 r. nr NZ.7040.4.2024. Organ I instancji uwzględnił w decyzji wszystkie zalecenia wynikające z postanowienia RDOŚ, jak i opinii PPIS. Odwołujący nie zgłosili tego rodzaju zastrzeżeń, które mogłyby spowodować podważenie powyższych stanowisk wyspecjalizowanych organów pozytywnie ustosunkowujących się do przedmiotowej inwestycji. Odwołujący w całości sformułowania swoich twierdzeń nie zawarli żadnych argumentów, które przełamałyby podstawowe ustalenie organów orzekających w przedmiotowej sprawie.

Z danych zawartych w Raporcie wynika, iż wielkość emisji nie będzie przekraczać dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu oraz wartości odniesienia substancji w powietrzu jednogodzinnych lub średniorocznych, w tym dopuszczalnych częstości przekroczeń określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 2010 r. nr 16, poz. 87) poza terenem, do którego Inwestor posiada tytuł prawny. Z przedstawionych w raporcie izolinii i stężeń, uciążliwości związane z oddziaływaniem przedmiotowej inwestycji nie powinny być odczuwalne w odniesieniu do najbliższej zabudowy mieszkaniowej. Wykonane obliczenia rozprzestrzeniania zanieczyszczeń, w tym dla najbliższej zabudowy wykazały, że nie dojdzie do przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń.

Stosownie do art. 81 ust. 1 u.o.o.ś. za zgodą Wnioskodawcy wyrażoną w piśmie z dnia 15 lutego 2024 r. w decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych, zamiast wariantu proponowanego przez Wnioskodawcę dopuszczony został wariant najkorzystniejszy dla środowiska, którego zasadność wyboru wynika z dokonanej oceny oddziaływania na środowisko. Kolegium podziela w tym względzie oceny i ustalenia Organu I instancji. Zaskarżona decyzja, zawiera też wszystkie niezbędne elementy, o których mowa w art. 82 ust. 1 pkt 1-5 u.o.o.ś.

W świetle powyższych ustaleń, zdaniem Kolegium, organ I instancji prawidłowo ustalił istotne okoliczności faktyczne sprawy, procedując w zgodzie z przepisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku oraz Kodeksu postępowania administracyjnego, co doprowadziło do określania środowiskowych uwarunkowań dla przedmiotowego przedsięwzięcia i nie dawało podstaw do wydania decyzji kasacyjnej, jak domagają się tego Odwołujący.

Wobec obaw Odwołujących, Kolegium podkreśla, że decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach nie daje podstaw do realizacji inwestycji, a co za tym idzie tego rodzaju decyzja nie narusza prawa własności i uprawnień osób trzecich. Wiąże ona jednak organ wydający decyzję, o których mowa w art. 72 ust. 1 (art. 86) ustawy środowiskowej. Zatem to w odrębnym postępowaniu w przedmiocie uzyskania pozwolenia na budowę Odwołujący będą mogli zgłaszać swoje zastrzeżenia,

w celu zapewnienia realizacji przedmiotowej inwestycji bez naruszenia warunków decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz naruszenia tych dóbr, które chronione są przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1984 r. Prawo budowlane. Wobec powyższego szczegółowa ocena możliwości realizacji inwestycji, z uwagi na prawnie chroniony interes osób trzecich, będzie miała miejsce w kolejnych etapach postępowania. Wtedy też Odwołujący będą mogli stosować przysługujące im uprawnienia procesowe, by planowana inwestycja przybrała taki ostateczny kształt, który nie będzie wbrew przepisom prawa niekorzystanie oddziałował na ich nieruchomości.

Przechodząc do kolejnego elementu postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach Kolegium przeanalizowało przedmiotowe postępowanie pod kątem udziału w nim społeczeństwa. Kolegium stwierdza, że organ I instancji wypełnił dyspozycję art. 79 ust. 1 u.o.o.ś., który nakłada na organ administracji przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach obowiązek zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, w ramach którego przeprowadza się ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Działając zgodnie z przepisem art. 33 ust. 1 u.o.o.ś., Wójt podał do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie: na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Grajewo i w miejscowości Szymany oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Grajewo o wszystkich etapach postępowania, w tym o złożeniu wniosku inicjującego postępowanie, o możliwości składania pisemnych wniosków, uwag i zastrzeżeń w tej sprawie, o możliwości wnoszenia uwag i wniosków do Raportu oraz o możliwości zapoznania się i wypowiedzenia co do zebranych dowodów i materiałów w sprawie oraz zgłoszonych żądań, wreszcie o wydanej decyzji i o możliwości zapoznania się z jej treścią.

W związku z powyższymi ustaleniami Kolegium stwierdza, że organ I instancji spełnił wymogi zapewnienia społeczeństwu udziału w postępowaniu.

Bezspornie, planowane przedsięwzięcie będzie źródłem emisji zorganizowanej i niezorganizowanej, np. amoniaku, siarkowodoru, dwutlenku azotu, tlenku węgla, pyłu, pyłu zawieszonego PM 10, czy też emisji odorów związanych z procesem technologicznym chowu drobiu, a także emisji niezorganizowanej.

Stosownie do wymogów wynikających z art. 37 pkt 2 u.o.o.ś. organ prowadzący postępowanie w uzasadnieniu decyzji, niezależnie od wymagań wynikających z przepisów k.p.a., winien podać nie tylko informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu lecz także o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

W tym miejscu należy podkreślić, iż sam tylko sprzeciw co do realizacji inwestycji nie może być podstawą do odmowy wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Organ I instancji nie może kierować się subiektywnym przekonaniem o uciążliwości inwestycji ale musi mieć na względzie konkretne parametry i regulacje prawne oraz powinien odnosić się do faktów, wyliczeń i norm, co też w sprawie niniejszej miało miejsce. W Raporcie w sposób przekonujący wykazano, że przy zastosowaniu określonych rozwiązań technicznych i technologicznych, zarówno w czasie realizacji, jak i eksploatacji przedsięwzięcia nie dojdzie do negatywnych oddziaływań na stan środowiska, w tym również na zdrowie i życie ludzi, co też potwierdza opinia. Przeprowadzona w Raporcie analiza oraz obliczenia wielkości emisji i wartości stężeń imisyjnych zanieczyszczeń w otoczeniu planowanej inwestycji wskazują, że projektowane przedsięwzięcie nie będzie oddziaływało ponadnormatywnie na otaczające go środowisko, w szczególności nie zwiększy też uciążliwości odorowej dla występującej w oddaleniu zabudowy mieszkaniowej, głównie o charakterze zabudowy zagrodowej. Analiza (str. 170) kumulacji oddziaływań w zakresie powietrza atmosferycznego wspólnych dla planowanej fermy drobiu oraz obory o obsadzie 110 DJP była na działce sąsiedniej o nr geod. 432/1, wykazała w punkcie obliczeniowym na najbliższym położonym domu mieszkalnym na tej działce, w wariantcie najkorzystniejszym dla środowiska, iż dla:

- amoniaku: najwyższa wartość stężeń jednogodzinnych wynosi $211,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy dopuszczalnym $400 \mu\text{g}/\text{m}^3$; maksymalna wartość stężeń średniorocznych wynosi $3,204 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i nie przekracza wartości dyspozycyjnej $45 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- siarkowodoru: najwyższa wartość stężeń jednogodzinnych wynosi $0,86 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy dopuszczalnym $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$; maksymalna wartość stężeń średniorocznych wynosi $0,0109 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i nie przekracza wartości dyspozycyjnej $4,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- dwutlenku siarki: najwyższa wartość stężeń jednogodzinnych wynosi $194,8 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy dopuszczalnym $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$; maksymalna wartość stężeń średniorocznych wynosi $0,034 \mu\text{g}/\text{m}^3$, więc nie przekracza wartości dyspozycyjnej $17 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- dwutlenku azotu: najwyższa wartość stężeń jednogodzinnych wynosi $180,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy dopuszczalnym $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$; maksymalna wartość stężeń średniorocznych wynosi $0,130 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i nie przekracza wartości dyspozycyjnej $32 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- pyłu zawieszonego PM-10: najwyższa wartość stężeń jednogodzinnych wynosi $79,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy dopuszczalnym $280 \mu\text{g}/\text{m}^3$; maksymalna wartość stężeń średniorocznych wynosi $0,212 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i nie przekracza wartości dyspozycyjnej $26 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- pyłu PM 2,5: najwyższa wartość stężeń jednogodzinnych wynosi $17,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy braku dopuszczalnej; maksymalna wartość stężeń średniorocznych wynosi $0,033 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i nie przekracza wartości dyspozycyjnej $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- tlenku węgla: najwyższa wartość stężeń jednogodzinnych wynosi $15,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy dopuszczalnym $30000 \mu\text{g}/\text{m}^3$; maksymalna wartość stężeń średniorocznych wynosi $0,018 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy braku wartości dyspozycyjnej.

Biorąc pod uwagę powyższe wyniki oraz dane zawarte w opracowaniu Kolegium stwierdza, że eksploatacja przedsięwzięcia nie spowoduje przekroczenia dopuszczalnych stężeń jednogodzinnych i średniorocznych m. in. siarkowodoru i amoniaku określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2010 r. Nr 16 poz. 87), poza terenem, do którego Inwestor posiada tytuł prawny, a w szczególności na działce 431/2. Zaproponowane rozwiązania techniczne powodują, iż poziom oddziaływania przedsięwzięcia znajduje się poniżej ustalonych przepisami dopuszczalnych wartości. W Raporcie dokonano również wnikliwej analizy uciążliwości zapachowej (str. 134-146). Podczas eksploatacji fermy powstawać będą substancje odorotwórcze: amoniak i siarkowodor, przy czym stężenia gazów złoonych pochodzących z fermy w wariancie przedsięwzięcia najkorzystniejszym dla środowiska, uwzględniając kumulację z gospodarstwem Pana Wojciecha Węcka, gdzie jest obora o obsadzie 110 DJP wraz z płytą gnojową i zbiornikiem na gnojowicę, w punkcie obliczeniowym na najbliższym położonym względem przedsięwzięcia domu mieszkalnym na działce nr 432/1 obręb Szymany pozostają znacząco poniżej progu wyczuwalności zapachowej obu substancji wobec czego uciążliwość ta jest z punktu widzenia stałego pobytu ludzi akceptowalna, co potwierdzają też wnioski opinii. Końcowo Kolegium wskazuje, że przepisy środowiskowe nie wprowadziły odpowiedniej normy dotyczącej ochrony powietrza przed zapachami - uciążliwościami odorowymi, towarzyszącymi hodowli drobiu. Zapachy, pomimo że mogą być uciążliwe, nie jest unormowany pod względem prawnym i metodycznym i w polskim systemie prawnym nie ma normy wyznaczającej stężenia poziomu zapachu, która wykluczałaby możliwość uzyskania przez inwestora decyzji środowiskowej z uwagi na uciążliwość zapachową (odorową) przedsięwzięcia. Nie ma zatem normy prawnej, która zostałaby naruszona wydaniem decyzji środowiskowej. To nie oznacza, że skoro w aktualnym stanie prawnym zapach czy też odór jest substancją niemierzalną, to Wójt zwolniony był z obowiązku ich ograniczenia. Trzeba dostrzec, że organ I instancji z uwagi na zrozumiałość, bo dotyczący kwestii

związanych z komfortem życia, protest społeczności lokalnej wprowadził w stosunku do inwestycji wymóg spełnienia szeregu warunków, w celu ograniczenia emisji odorów. Podobnie rzecz się ma w zakresie ochrony przed niedopuszczanymi stężeniami substancji szkodliwych w powietrzu, jak amoniak czy siarkowodór oraz przed ponadnormatywnym hałasem.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Łomży orzekło jak w sentencji.

Decyzja niniejsza jest ostateczna.

Stronie służy prawo wniesienia skargi na niniejszą decyzję do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, za pośrednictwem Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Łomży, w terminie 30 dni od daty jej otrzymania. Wpis sądowy od skargi na tę decyzję wynosi 200 zł. Strona może zwrócić się do sądu o częściowe lub całkowite zwolnienie jej od kosztów sądowych i o przyznanie prawa pomocy, które obejmuje ustanowienie adwokata lub radcy prawnego.

Przewodniczący -

Członkowie :

[Handwritten signature]
- *[Handwritten signature]*
- *[Handwritten signature]*

Otrzymują:

1. Euro-Bud Sp. z o.o. Spółka komandytowa,
2. Wojciech Węcek
3. Piotr Węcek
4. Beata Borkowska
5. Kinga Borkowska
6. Eugeniusz Szymanowski
7. Robert Grabowski
8. Piotr Nitkowski
9. Wójt Gminy Grajewo
10. Pozostałe strony poprzez obwieszczenie

